

Подальша інформація

→ В інтернеті

www.esperanto.net

www.esperanto-ranogama.net

www.uea.org

Організації

Українська есперанто асоціація

www.geu.ru/

Молодіжний есперанто-рух

www.tejo.org/

→ Люди

Адреси конкретних людей, готових допомогти у вивченні і використанні есперанто, можна знайти наприклад тут:
www.esperantio.narod.ru/pasho3/trovi.htm

Про цей документ

Тут є чотири розділи / аркуші:

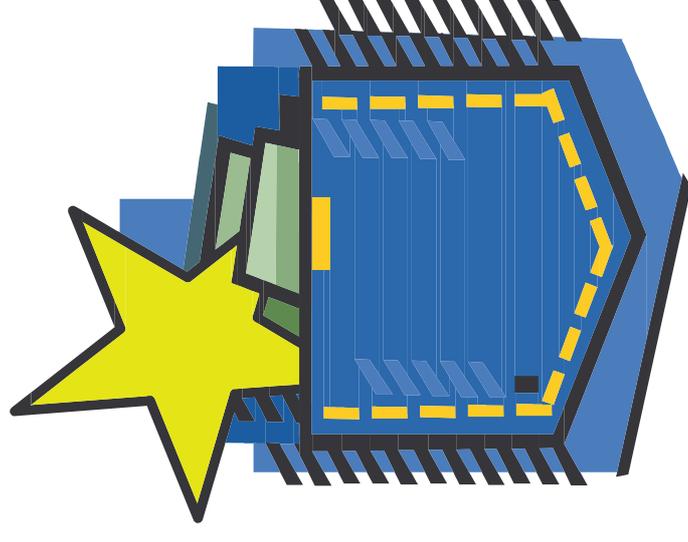
1. Що це таке, що таке есперанто і як усім цим користуватися
2. Граматика. Вся базова граматика на одному аркуші А4
3. Вправи. Кілька вправ для практики мови з відповідями на зворотному боці
4. Словник. Невеликий словник двох напрямів з певною кількістю слів для початку, ви можете знайти великі словники у вашій регіональній асоціації або в Інтернеті.

У розділах *Граматика* і *Вправи* номер абзацу означає номер уроку. Щодня спочатку прочитайте урок з розділу *Граматика*. Після цього ви зможете зробити вправу з тим же номером з розділу *Вправи*. При необхідності користуйтеся словничком з розділу *Словник*.

Присвячуючи приблизно чверть години щодня, ви зможете вже за тиждень розуміти прості тексти і самі складати фрази. Не йдеться про повний курс, а всього лише про вступ, який дозволить зрозуміти загальну ідею мови. Після цього ви зможете піти на повний курс або одразу використовувати мову, наприклад у чатах gxangalo.com/babilejo та www.lernu.net або на форумі e-novosti.info/forumo.

Есперанто

у вашій кишені

Що таке Есперанто?

Есперанто - це мова. Але мова особлива. Її було створено наприкінці 19-го століття для того, щоб дати можливість спілкуватися людям з різними рідними мовами. І оскільки її було створено саме для цієї мети, то її легко вивчати.

Таким чином, у вас залишиться більше часу для інших справ!

Фактично це одна з найлегших живих мов. Ніяких винятків та неправильних дієслів, все логічно, проте нею можна виразити будь-яку думку.

Крім того, експериментально доведено, що вивчення есперанто допомагає в подальшому швидше і легше вивчати іноземні мови.

До того ж, оскільки ця мова не належить жодній країні і оскільки кожен може її вивчити, співрозмовники завжди знаходяться у рівному з мовної точки зору положенні – це набагато приємніше!

Для чого її можна використовувати?

Мова есперанто визнана ЮНЕСКО і в даний час використовується більш ніж у 100 країнах приблизно 3 мільйонами людей.

У нинішній ситуації є кілька основних способів використовувати її:

- **листуватися та обговорювати різні питання** з людьми з різних країн одночасно без мовного бар'єру. Зараз вперше в історії це стало по справжньому легко завдяки появі Інтернету;

- **відкрити для себе інші культури**, наприклад читаючи журнали і книги, перекладені з різних мов світу;

- **дешево подорожувати** за допомогою спеціальної служби, що називається "Pasporta Servo", яка дозволяє безкоштовно проживати у різних країнах;

- брати участь у **міжнародних зустрічах і фестивалях**, з музикою і спектаклями на есперанто і також і іншими мовами;

- і багато чого іншого...

Як її вивчають?

За допомогою цього документа

Цей документ дозволяє за кілька днів вивчити основи мови, що дозволить вам зрозуміти її основні ідеї.

За допомогою Інтернету

- esperanto-kurso-subscribe@uahoodgoops.com : поштова група, що дозволяє вивчати мову навіть якщо у вас є доступ лише до електронної пошти. Щоб почати, досить надіслати порожній лист за цією адресою і відповіді на лист - запит підтвердження. - www.legnu.net : платформа з безліччю різних курсів усіх рівнів.

- www.cursodeesperanto.com.br : тут можна безкоштовно скачати програму, що дозволяє вивчати мову. Зв'язок з Інтернетом потрібен лише для скачування, далі може бути автономна робота.

За допомогою книг (а також касет та компакт-дисків)

Запитуйте книги про есперанто в книгарнях.

На курсах з викладачем

Напевно існують курси неподалік від вас, за інформацією звернетеся до ваших регіональних організацій.

1. АЛФАВІТ І ВИМОВА

Всі букви вимовляються і пишуться так, як чуються!
 Використовується латинський алфавіт. Є також з спеціальні літери з надрядковими літерами, які і Інтернеті позначаються як **CX, GX, NX, JX, SX, UX**.
A = А, B = Б, C = Ц, CX = Ч, D = Д, E = Е, F = Ф, G = Г, GX = ДЖ, H = Г, HX = Х, I = І, J = Ї, JX = Ж, K = К, L = ЛЬ, M = М, N = Н, O = О, P = П, R = Р, S = З, SX = Ш, T = Т, U = У, UX = У (У коротке), **V = У, Z = З**.
 Наголос завжди на передостанньому складі.

ЗАКІНЧЕННЯ

іменники закінчуються на o	parol+o = розмова
прикметники на a	parol+a = розмовний
похідні прислівники на e	parol+e = розмовно
дієслова в початковій формі	parol+i = розмовляти на i
множина іменників на j	parol+o+j = розмови

Єдиний визначений артикль **la**, означає що мають на увазі той самий, раніше згаданий або задалегідь відомий об'єкт.

2. ЗАЙМЕННИКИ

mi (я), **vi** (ти/ви), **li** (він), **sxi** (вона), **gxi** (воно), **oni** (хтось невизначений), **ni** (ми), **ili** (вони), **si** (сам).

Додаючи букву **a** до особистих займенників одержують присвійні: **mia, via, lia...** = мій, ваш, його...

ЧАС ДІЄСЛІВ

визначається закінченням

+as	= теперішній
+is	= минулий
+os	= майбутній
+us	= умовний спосіб
+u	= наказовий спосіб
+i	= початкова форма

mi parolas = я розмовляю

li parolus, sxi parolus = він розмовляв би, вона розмовляла б

ni parolis, ili parolis = ми розмовляли, вони розмовляли

oni parolos = будуть розмовляти

(vi) parolui = розмовляйте!

Доконаний та недоконаний вид не розрізняються:

diri = говорити або сказати

ДІЄСЛОВО - ЗВ'ЯЗКА

Для висловлення факту вживається дієслово **esti** (бути):

mi estas virino = я жінка

tabloj estis grizaj = столи були сірі

vivi estos bone = жити буде добре

vivi estas mangxi = жити (значить) їсти

3. ДІЄПРИКМЕТНИКИ

минуле	сьогодення	майбутнє
вихідне дієслово	+as	+os
активний	+ant-a	+ont-a
пасивний	+it-a	+ot-a

mi estas kantinta = я співав

mi estas kantanta = я співаю

mi estas kantonta = я буду співати

vi estis skribanta = ви писали

sxi estos foririnta = вона піде

sxi estos foriranta = вона буде йти

akvo estas trinkita = вода випита

akvo estas trinkata = вода випивається

akvo estas trinkota = вода буде випиватися

rapo estis mangxata = хліб з'їдався

rapo estos mangxita = хліб буде з'їдений

rapo estos mangxata = хліб буде з'їдатися

4. ЗНАХІДІЙ ВІДМІНК - АКУЗАТИВ

Щоб показати об'єкт, на який направлена дія, додають букву **n** до закінчення іменника, прикметника або займенника.

mi trinkas akvon (akv+o+n) = я п'ю воду

mi amas vin (vi+n) = я люблю вас

Акузатив також вказує на напрямки дії, також вживається з прислівниками.

mi iras en arbaro (arbar+o) = я йду в лісі

mi iras en arbaron (arbar+o+n) = я йду в ліс

mi iras arbaren (arbar+e+n) = я йду в ліс

Акузатив також може замінити прийменник

mi venos mardon (mard+o+n) = я прийду у вівторок
ЗАПИТАННЯ

Щоб поставити запитання, додають слово **sxi** на

початку речення:

	sxi li mangxas?	= він їсть?
jes = так	- jes, li mangxas	= так, він їсть
ne = ні	- ne, li trinkas	= ні, він п'є

ЗАПЕРЕЧЕННЯ

Щоб зробити заперечення додають слово **ne** перед словом, що заперечується.

mi ne kantas = я не співаю

ne mi kantas = не я (хтось інший) співає

5.45 ТАБЛИЦЯ КОРЕЛЯТИВІВ

iu хтось	kiu хто	tiu той	sxiu всякий	neniu ніхто
io щось	kio що	tio те	sxio всі	nenio ніщо
ia якийсь	kia який	tia такий	sxia всякий	nenia ніякий
ie десь	kie де	tie там	sxie скрізь	nenie ніде
iam колись	kiam коли	tiam тоді	sxiam завжди	neniam ніколи
iel якось	kiel як	tiel так	sxiel по	neniel ніяк
ial чомусь	kial чому	tial тому	sxial із усіх	nenial ні з якої
iom скількись	kio скільки	tio стільки	sxiom вся	neniom анітрошки
ies чийсь	kies чий	ties того	sxies кількість	nenies нічий

Щоб показати близькість додають слово **sxi**

sxi tie = тут **sxi tio** = це **sxi tiu** = цей

tie = там **tio** = те **tiu** = той

6. ЧИСЛІВНИКИ

nul (0) **unu** (1), **du** (2), **tri** (3), **kvar** (4), **kvin** (5), **ses** (6), **sep** (7), **ok** (8), **naux** (9), **dek** (10), **cent** (100), **mil** (1000), **miliono** (10**6), **miliardo** (10**9)

dek du = 12, **minus dudek sep** = -21

du mil nauxcent nauxdek sep = 2997

порядкові числівники = число **+a**

unua, dua... = перший, другий...

прислівники = число **+e**

unue, due... = по-перше, по-друге...

іменники = число **+o**

deko, deka, cento = десятка, двадцятка, сотня

кратні = число **+obl+a**

duobla, triobla... = подвійний, потрійний...

дробові частини = число **+on+o**
duono, triono... = половина, третина...

групи = число **+or+e**

duore, triore... = удвох, утрьох...

7. СУФІКСИ

Додаються між коренем та закінченням:

об'єкти:

+ ul (дійова особа)	sagxa = розумний, sagxulo = розумник (розумниця)
+ an (член)	urbo = місто, urbano = городянин
+ ist (професія)	pano = хліб, panisto = хлібороб
+ in (жіночий рід)	patro = батько, patrino = мати
+ id (дитина)	lupo = вовк, lupido = вовченя
+ estr (керівник)	urbo = місто, urbestro = мер
+ ajx (річ)	trinki = пити, trinkajxo = напій
+ il (інструмент)	trancxi = різати, trancxilo = різак
+ ar (набір одно-рідних предметів)	arbo = дерево, arbaro = ліс
+ er (частка)	negxo = сніг, negxero = сніжинка
+ ej (місце)	mangxi = їсти, mangxejo = їдальня
+ uj (вмістище)	pano = хліб, panujo = хлібниця
+ ing (куди вставити)	kandelo = свіча, kandelingo = свічник

абстрактні:

+ es (якість)	bela = красивий, beleco = краса
+ ism (система)	nacio = нація, nacismo = націоналізм

якості:

+ ebl (можливість)	mangxi = їсти, mangxebla = їстівний
+ em (схильність)	kredi = вірити, kredema = схильний вірити
+ ind (вартий)	ridi = сміятися, ridinda = смішний
+ end (необхідність)	pagi = платити, pagenda = за який слід платити

дієслівні:

+ ig (змусити)	sidi = сидіти, sidigi = посадити
+ igx (зробитися)	sidi = сидіти, sidigxi = сісти

загальні:

+ et (зменшення)	domo = будинок, dometo = будиночок
+ eg (збільшення)	ridi = сміятися, ridegi = реготати

+ asx (презирство)	domo = будинок, domasxo = халула
+ ad (тривалість)	iri = йти, iradi = ходити
+ um (невизначений)	kanto = пісня, kantado = спів
	brako = рука, brakumi = обіймати

ПРЕФІКСИ

Додаються перед коренем:

bo+ (споріднення в результаті шлюбу)	patro = батько, boratro = тесть
ge+ (обох статей)	gepatroj = батьки
eks+ (колишній)	eksministro = экс-міністр
pra+ (пра)	avo = дід, praavo = прадід
fi+ (презирство)	homo = людина, fihomo = негідник
dis+ (в різні боки)	doni = дати, disdoni = роздати
mal+ (протилежне поняття)	bona = гарний, malbona = поганий
mis+ (помилково)	fari = робити, misfari = робити не те
ek+ (початок дії)	ridi = сміятися, ekridi = засміятися
re+ (повторення)	fari = робити, refari = переробити

СЛОВОУТВОРЕННЯ

Можна утворювати слова, склеюючи корені:

varor+sxip+o

(пара+корабель)

okul+vitr+o+j (око+скло)

sam+temp+e (той же+час)

Можна використовувати суфікси і префікси без кореня:

ajx-o = штука

igx-i = зробитися

mis-e = помилково

8. ПОРІВНЯННЯ

malpli ... ol = менш ... ніж	pli granda ol mi = більший ніж я
pli ... ol = більш ... ніж	tiel juna kiel vi = такий же молодий як ви
tiel ... kiel = так само ... як	la plej juna el ni = наймолодший із нас
la plej ... el = самий ... з	ju grande des bone = чим більше тим краще
ju ... des = чим ... тим	

СПОЛУЧНИКИ

kvankam = хоча	se = якщо	kaj = і, а	aux = або
do = отже	ke = що	sxar = тому що	tamen = однак
kvazaux = нібито	sed = але	nek = ні	

НЕЗМІННІ ПРИСЛІВНИКИ

hieraux = вчора	tro = занадто	jam = уже
hodiaux = сьогодні	arenaux = ледь	plu = далі
morgaux = завтра	nur = тільки	tuj = відразу
almenaux = хоча б	nun = зараз	esx = навіть
jxus = тільки що	baldaux = незабаром	tre = дуже
ankaux = теж, також	ankoraux = ще	for = ладь
preskaux = майже	sxirkaux = навколо, близько	arenau = ледве

ПРИЙМЕННИКИ

al = до	antaux = перед	apud = біля
sxe = поруч	sxirkaux = навколо	ekster = поза
de = від	dum = протягом	en = у
el = з	ekde = починаючи від	gxis = до
inter = між	kontraux = проти	krom = крім
kun = з	sen = без	laux = згідно, по
malgraux = незважаючи на	anstataux = замість	po = по (кількість)
pri = про	pro = через	sub = під
sur = на	per = за допомогою	tra = через
por = для	malantaux = позаду	super = над
trans = за	da = з (множини)	post = після

Je = невизначений прийменник, використовується

якщо інші прийменники не підходять

РОЗМОВНІ ВИРАЗИ

saluton! = привіт!

gxis revido! = до зустрічі!

bonan tagon! = доброго дня!

bonan nokton! = добраніч!

mi nomigxas ... = мене звати ...

kiel vi fartas? = як поживаєте?

bone, dankon = добре, дякую

ardonon! = вибачте!

Кілька вправ...

(відповіди на зворотній стороні)

1. Допишіть закінчення:

Приклад: *красиві хлопчики = bel-AJ knab-OJ*

- a) білий кінь = blank-.... sxeval-....
- b) сині балони = blu-.... balon-....
- c) швидко говорити = rapid-.... parol-....
- d) собаки і кішки = hund-.... kaj kat-....
- e) довго = long-....
- f) великі птахи = grand-.... bird-....
- g) гарний пиріг = bon-.... kuk-....
- h) добре їсти = bon-.... mangx-....
- i) червона і зелена стіни = ruĝ-.... kaj verd-.... mur-....
- j) якість = kvalit-....
- k) сміятися і плакати = rid-.... kaj plor-....
- l) справді щасливий = ver-.... felicx-....

2. Перекласти на українську мову:

Приклад: *li lernas. > Вони вчаться.*

- a) La domo estas granda.
- b) Ni rapide skribas.
- c) La birdo estas blanka, gxi flugas.
- d) Mi estas juna viro.
- e) Li auxskultu!
- f) Sxi iros, mangxos, dormos.
- g) Rigardu: pluvas forte!
- h) Ili estis vivaj.
- i) Nia granda sxevalo multe mangxas.
- j) Mi volus kanti.
- k) La blua akvo estas pura.
- l) Li estos bona patro.

3. Впишіть закінчення дієслів та дієприкметників:

Приклад: *я виччу = mi est-O.S leŝn-INTA*

- a) він улімає рибу = li est-.... kapt-.... la fiŝon
- b) він буде купувати = li est-.... aĉet-....
- c) воно будується = gxi est-.... konstru-....
- d) миша буде з'їдена = la muso est-.... mangx-....
- e) ми пили = ni est-.... trink-....

- f) мій стіл зламаний = mia tablo est-.... romp-....
- g) фотографія була захована = la foto est-.... kasx-....
- h) кішка вийшла = la kato est-.... elir-....
- i) ви бігали = vi est-.... kur-....
- k) пиріг будуть їсти = la kuko est-.... mangx-....
- l) ваші діти прочитають = viaj infanoj est-.... leg-....

4. Перекласти з української мови:

Приклад: *Він ховає фотографію. > Li kasxas la foton.*

- a) Вогонь теплий.
- b) Вона пише слово.
- c) Вони з'їли овочі.
- d) Він допоможе мені.
- e) Ви бачили мого брата?
- f) Птахи швидко летять.
- g) Ви хочете пити?
- h) Я не сплю, я втомився.
- i) Цей фільм не гарний?
- j) Я не читаю журнал.
- k) Ви можете працювати? Ні, я не можу.
- l) Ми часто використовуємо цей телефон.

5. Перекласти з української мови:

Приклад: *Хто ви такий? > Kiu vi estas?*

- a) Чому ви надаєте перевагу рибі?
- b) Хтось знайшов папір.
- c) Книга захована тут.
- d) Ми завжди чисті.
- e) Він слухає музику, як ми.
- f) Мій батько нічого не їсть.
- g) Вони повторюють кожне слово.
- h) Така наша надія!
- i) Скільки там квіток?
- j) Коли я зрозумію мову, я буду розмовляти.
- k) Що таке будинок?
- l) Чий той автомобіль?

6. Напишіть буквами числа і дати:

Дати пишуться так: «La [число]-a de [місяць] [рік]»
[дні тижня]: **lundo, mardo, merkredo, ĵaŭxdo, vendredo, sabato, dimanĉo**;

місяці: **januaro, februaro, marto, aprilo, majo, junio, julio, aŭgusto, septembro, oktobro, novembro, decembro**]

Приклад: *15.12.1859 -> la dekkvina de decembro mil okcent kvindek naŭx*

- a) 73 b) 101 c) 20-ий d) 655
- e) 14.07.1789 f) 9999 g) ¼ h) вівторок 27 лютого
- i) 2046 j) 18442 k) 75793 l) 2088405

7. Перекласти на українську мову:

La 5-an de majo, mia fratino iris en la malsanulejon. Sxi ne estis malsana: sxi nur igxis patrino. Sxia ido estas knabeto. Li eble iam igxos fisxkaptisto aux ŝpiestro, kial ne? Mia fratino multe sxatas mangxi kaj li ofte dormas. Kiam li auxskultas rakontojn, sxi tio tuj dormigas lin. En mia rakont-libro, estas kelkaj poemoj, kiujn mi sxatas legi al li. Dum la matenmangxo, li kelkfoje ludas anstataux mangxi. Li tiam uzas la mangxilojn, kiel ludilojn. Sxi tio multe ridigas min.

8. Перекласти з української мови:

Привіт!
Мене звали Марія. Я живу в Парижі, це дуже велике місто. У мене немає автомобіля, але я не їджду на роботу на автобусі. Я волюю йти пішки, бо що мій будинок знаходиться недалеко від місця моєї роботи. А в погану погоду я їджду на метро.
Я перекладач, тому я розмовляю багатьма мовами. Я вивчала різні мови і культури протягом п'яти років у ВУЗі. Я дуже люблю подорожувати. Я подорожую поїздом. Я також люблю ходити на річку і ловити рибу. Ще я люблю ходити дивитися і слухати різні твори мистецтва. Мистецтво – це найцікавіший результат діяльності людей ... на мою думку :-)

До зустрічі!

Відповіді до вправ

Слова в дужках ( ) необов'язкові, дужки [ ] показують можливі варіанти. Запропоновані відповіді є лише варіантом, правильних відповідь часто буває багато.

- а) білий кінь = blank-a sxeval-o
б) сині балони = blu-aj balon-oj
в) швидко говорити = rapide paroli
г) собаки і кішки = hund-oj kaj kat-oj
д) довго = long-e
е) великі птахи = grand-aj bird-oj
ж) гарний піріг = bon-a kuk-o
з) добре їсти = bon-e mangxi
и) червона і зелена стіни = ruĝ-a kaj verd-a mur-oj
й) якість = kvalito
к) сміятися і плакати = rid-i kaj plori
л) справді щасливий = vere feliĉ-a
- а) (Цей) будинок великий.
б) Ми швидко пишемо.
в) (Цей) птах білий, він летить.
г) Я - молодий чоловік.
д) Нехай він слухає!
е) Вона буде йти, їсти, спати.
ж) Дивіться: йде сильний дощ!
з) Вони живі.
и) Наш великий кінь багато їсть.
й) Я хотів би пекти.
к) (Ця) блакитна вода - чиста.
л) Він буде хорошим батьком.
- а) він впіймав рибу = li est-[is/as] kaptinta (la) fiŝon
б) він буде купувати = li [est-as] akcet-onta / est-os akcet-anta
в) воно будується = ĝi est-as konstru-ata
г) миша буде з'їдена = la muso est-os mangxi-ita
д) ми пили = ni est-is trink-antaj
е) мій стіл зламаний = mia tablo est-[is/as] rompita

- г) фотографія була = la foto est-is kasx-ita захована
х) кішка вийшла = la kato est-[is/as] elir-inta
и) ви бігали = vi est-is kur-anta(j)
к) піріг будуть їсти = la kuko [est-as mangx-ota / est-os mangx-ata]
л) ваші діти прочитають = viaj infanoj est-os leg-intaj

- а) (La) fajro estas varma.
б) Sxi skribas vorton.
в) Ili [mangxis / estas mangxintaj] la legomojn.
г) Li helpos min.
д) Cxu vi vidis mian fraton?
е) (La) birdoj rapide flugas.
ж) Cxu vi volas trinki?
з) Mi ne dormas, mi [lacas / estas lasca].
и) Cxu [la / cxi tiu] filmo ne estis bona?
й) Mi ne legas (la) gazeton.
к) Cxu vi povas labori? Ne, mi ne povas.
л) Ni ofte uzas [la / cxi tiun] telefonon.

- а) Kial vi preferas (la) fiŝon?
б) Iu [trovis / estas trovinta] paperon.
в) (La) libro estas kasxita cxi tie.
г) Ni cxiam estas puraj.
д) Li auxskultas muzikon, kiel mi.
е) Mia patro mangxas nenion.
ж) Ili ripetas cxiu vorton.
з) Tia estas nia espero!
и) Kiom da floroj estas tie?
й) Kiam mi komprenos la lingvon, mi parolos.
к) Kio estas domo?
л) Kies estas tiu auxto?

- а) 73 = sepdek tri
б) 101 = cent unu
в) 20-ий = dudeka
г) 655 = sescent kvindek kvin
д) 14.07.1789 = la dekkvara de julio mil sepcent okdek naux
е) 9999 = naux mil nauxcent nauxdek naux

- г) 1/4 = unu kvarono
х) вівторок = merkredo la dudek sepa de februaro
и) 27 лютого = du mil kvardek ses
к) 2046 = dek ok mil kvarcent kvardek du
л) 18442 = sepdek kvin mil sepcent nauxdek tri
м) 75793 = du milionoj okdek ok mil kvarcent kvin
н) 2088405 = du milionoj okdek ok mil kvarcent kvin

- 5-ого травня моя сестра пішла в лікарню. Вона не занедаждала - вона тільки стала матір'ю.
її дитина - маленький хлопчик. Можливо він колись стане рибалкою або капітаном корабля, чом би й ні?
Син моєї сестри любить багато їсти і часто спить.
Коли він слухає розповідь, то негайно засинає. У моїй книжці з розповідями є кілька поем, які я люблю йому читати.
За сніданком він іноді грається, замість того щоб їсти. Він використовує столові прилади як іграшки.
Це дуже смішить мене.

- Saluton!
[Mi nomigxas / Mi estas / Mia nomo estas] Maria. Mi logxas en [Paris / Parizo], [ĝi / cxi tio] estas [tre / ege] granda urbo. Mi ne havas auxton, sed mi ne veturas al la laboro [auxtobuse / per auxtobuso]. Mi preferas iri piede cxar mia domo estas [apud / proksime de] mia laborejo. Kaj [je / okaze de] malbona vetero mi veturas per metro.
Mi estas [tradukisto / tradukistino], [do / tial] mi parolas [plurajn / multajn] lingvojn. Mi [lernis / studis] la lingvojn kaj kulturojn dum kvin jaroj en alternejo. Mi [tre / ege / multe] sxatas vojaĝi. Por vojaĝi mi veturas per [vagonaro / trajno]. Mi sxatas ankaux venadi rigardi kaj auxskulti diversajn artaĵojn. (La) arto estas la plej interesa [rezulto / frukto] de agado de geviroj ... laux [mi / mia opinio] :-)
Gxis revido!

Словник

асети	купувати	diversa	говорити	ideo	ідея	longa	довгий	provi	могли	sukceso	успіх
adreso	адреса	domo	різний	informi	інформувати	ludi	грати	presire	в основному	supo	сонце
aero	повітря	doni	будунок	instrui	вкладати	lumi	світити	preferi	надавати	sxajni	здаватися
agi	діяти	dormi	давати	interesi	цікавити	manxi	їсти	pregni	перевату	sxalti	включати
akerti	приймати	edzo	спати	inviti	запрошувати	maniero	спосіб	pregni	брати	sxangxi	змінювати
akvo	вода	ekekmpro	чоловік	iri	йти	mapo	бракувати	preta	готовити	sxati	побатися
alia	інший	elegi	приклад	jago	рік	mapo	криві руки	produkti	робити	sxipor	корабель
alta	високий	espergi	вибирати	juna	молодий	mapo	море	proksima	близький	sxtato	державна
ami	любити	esti	сподіватися	jxeti	кидати	mateno	ранок	tablo	власний	tago	стіл
amiko	друг	facila	бути	kampro	поле	matenialo	матеріал	tago	добувати	teksito	день
aranta	окремі	fajro	легкий	kanti	пекти	meto	пам'ять	publiko	публіка	telefono	телефон
aranteni	належати	fakto	вогонь	karpo	голова	metro	метро	publiko	чистий	telefono	телефон
aragi	з'являтися	fali	факт	karti	ловити	mezo	середина	publiko	розповідати	tempo	час
arbo	дерево	fari	робити	kaxi	дорогий	miri	здивуватися	publiko	швидкий	tempo	час
artikolo	стаття	felicxa	щасливий	kaxzo	причина	monato	місяць	publiko	реальний	tempo	час
arto	мистецтво	fenestro	вікно	kelka	кілька	mondo	світ	publiko	правило	tempo	час
asocio	асоціація	fermi	закривати	knao	хлпчик	mono	гроші	publiko	рекомендувати	tempo	час
atendi	чекати	festo	свято	kolekti	збирати	montri	показувати	publiko	прямої	tempo	час
atenta	уважний	filmo	плівка	kologo	колір	multa	багато	publiko	відповідати	tempo	час
atingi	досягати	fini	закінчувати	komenci	починати	nacio	нація	publiko	дивитися	tempo	час
auxdi	чути	fixo	риба	kompreni	розуміти	nagxi	палля	publiko	зауважувати	tempo	час
auxskulti	слухати	flanko	бік	komputi	обчислювати	naturu	природа	publiko	повторювати	tempo	час
auxtomobilo	автомобіль	flava	жовтий	komuna	загальний	nigra	чорний	publiko	річка	tempo	час
auxtobuso	автобус	floro	квітка	koni	бути найомим	pono	ім'я	publiko	ламати	tempo	час
bedauxxi	шкодувати	flugj	летіти	konsenti	погоджуватися	pova	новий	publiko	червоний	tempo	час
bela	красивий	flui	текти	konsili	радити	ofte	часто	publiko	зал	tempo	час
besto	звір	fojo	раз	konstrui	будувати	okazi	траплятися	publiko	той же	tempo	час
bido	потребувати	forgesi	забувати	kontroli	перевіряти	okupi	займатися	publiko	здоровий	tempo	час
bieto	картинка	forta	сильний	kosti	коштувати	opinii	маті думку	publiko	знати	tempo	час
birdo	птах	frapi	стукати	kreski	рости	ordinara	звичайний	publiko	стілець	tempo	час
blanka	білий	frato	брат	kuiiri	готувати (їжу)	organizi	організовувати	publiko	тиждень	tempo	час
blua	синій	frue	рано	kulturo	культура	raso	мип	publiko	посилати	tempo	час
bona	добрий	frukto	плід	kuri	бігти	ragxo	сторінка	publiko	шукати	tempo	час
brii	блорий	funkcio	функція	kuxi	лежати	rapo	хліб	publiko	служба	tempo	час
bruna	коричневий	gaja	веселий	kvanto	кількість	rapero	папір	publiko	сидіти	tempo	час
celo	ціль	gazeto	газета, журнал	labori	працювати	pardoni	вибачати	publiko	значити	tempo	час
certa	упевнений	granda	великий	lasa	втомлений	parto	частина	publiko	ситуація	tempo	час
setera	інший	grava	важливий	lando	країна	patro	батько	publiko	коробка	tempo	час
sxambro	кімната	griza	сірий	lasi	залишати	pensi	думати	publiko	писати	tempo	час
sxefa	головний	grupo	група	lasta	останній	penfri	малювати	publiko	самотній	tempo	час
dauxgi	тривати	gxenerala	загальний	legi	читати	perdi	втрачати	publiko	звучати	tempo	час
decidi	вирішувати	gxusta	точний	legomo	овоч	peti	просити	publiko	спеціальний	tempo	час
dekstra	правий (напря)	halti	зупиняти	lemi	вивчати	riedo	пупня	publiko	вид, сорт	tempo	час
demandi	запитувати	havi	мати	letero	лист	plena	повний	publiko	досвідчений	tempo	час
devi	бути належним	hejmo	будунок	libro	книга	pluraj	багато	publiko	стояти	tempo	час
dirkti	направляти	helpi	допомогати	ligi	зв'язувати	porbo	двері	publiko	вулиця	tempo	час
		historio	історія	lingvo	мова	porti	нести	publiko	вивчати	tempo	час
		horo	година	logxi	проживати	posxto	пошта	publiko	достатній	tempo	час

автобус	auxtobuso	говорити	diri	знати (когось)	koni	мова	lingvo	приходити	veni	текст	teksto
автомобіль	auxtomobilo	година	horo	знати (щось)	scii	молти	rovi	причина	kauxzo	тексти	flui
адреса	adreso	голова	karpo	зупиняти	halti	молодий	juna	пробувати	provi	телефон	telefono
асоціація	asocio	головний	sxefa	з'являтися	aperi	море	maro	продавати	vendi	теплій	varma
багато хто	multe	готовий	preta	ідея	ideo	належати	arateni	проживати	logxi	тиждень	semajno
близькати	pluraj	готувати (жу)	kuiŝi	ім'я	onomo	направляти	direkti	просити	peti	той самий	sama
батько	brili	грати	ludi	інформувати	informi	нація	nacio	прямий	rekta	торкатися	tusxi
бачити	patro	гроші	mono	інший	alia	неці	porti	птах	birdo	точний	gxusta
бігти	vidi	група	grupo	інший	setera	новий	pova	публіка	publiko	траплятися	okazi
бік	flanko	давати	doni	історія	historio	обертати	turni	радити	konsili	тримати	teni
білий	blanka	двері	pordo	їсти	mangxi	обчислювати	komputi	раз	fojo	уважний	atenita
близький	proksima	день	tago	їхати	veturi	овоч	legomo	рано	frue	успіх	sukceso
бракувати	manki	дерево	arbo	йти	iri	одяг	vesto	ранок	mateno	факт	fakto
брати	preni	державна	sxato	картина	bildo	окремих	aparta	реальний	reala	функція	funkcio
будинок	domo	дивитися	rigardi	квиток	bileto	організовувати	organizi	рекомендувати	rekomendi	хліб	pano
будити	veki	дивуватися	miri	квітка	flogo	останній	lasita	риба	fisxo	хлопчик	knabo
будувати	konstrui	діяти	agi	кидати	jxeti	падати	fali	різати	tranci	ховати	kasxi
бути	esti	довгий	longa	кілька	kelka	пам'ять	memoro	різний	diversa	хороший	bona
бути найомим	koni	доводити	pruvi	кількість	kvanto	папір	papero	рік	jaro	хотіти	voli
бути належним	devi	домівка	hejmo	кімната	sxambro	певний	certa	ріка	rivero	цікавити	interesi
в основному	precipe	дорога	vojo	кінчати	fini	перевіряти	kontroli	робити	fari	ціль	celo
вагон	vagono	досвідчений	kara	класчати	meti	перекладати	traduki	розповідати	rakonti	час	tempo
важливий	grava	достатній	sperta	кличати	voki	період, видання	gazeto	розуміти	kompreni	часта	parto
великий	granda	досягати	suficxa	книга	libro	писати	skribi	рости	kreski	часто	ofte
весь, цілий	tuta	друг	atingi	колір	koloro	пити	trinki	самотній	sola	чекати	atendi
вечір	vespero	думати	amiko	корабель	sxipo	піктуватися	zorgi	світ	mondo	червоний	ruĝa
вибачати	pardoni	жовтий	pensi	коричневий	bruna	плавати	pagxi	світити	lumi	чистий	pura
вибирати	elegti	забувати	vivi	коробка	skatolo	плівка	filmo	свято	festo	читати	legi
вивчати	studi	загальний	flava	коштувати	kosti	плід	frukto	середина	mezo	чоловік	viro
вид, сорт	speco	займати	forges	країна	lando	повітря	aero	сидіти	sidi	чоловік (одру-жений)	edzo
викладати	instrui	закривати	gxenerala	культурний	kulturo	повний	plena	сильний	forta	чорний	nigra
використовувати	uzi	зал	okupi	купувати	acxeti	погода	vetero	ситуація	situacio	чути	auxdi
вирішувати	decidi	залишати	fermi	ламати	rompi	погоджуватися	konsenti	сірий	griza	швидкий	rapida
виробляти	produkti	запитувати	las	легкий	facila	подобатися	sxati	слово	vorto	шкодувати	bedauxgi
високий	alta	запрошувати	inviti	лежати	kusxi	подорожувати	vojaĝi	служба	servo	шукати	sercx
відвідувати	viziti	зауважувати	rimarki	летіти	flugi	показувати	montri	служати	auxskulti	щасливий	felicxa
віддавати пере-вагу	preferi	збирати	kolekti	листя	letero	поле	kampo	сонце	suno		
відповідати	respondi	звичайний	ordinara	ловити	kapti	посилати	sendi	спати	dormi		
вікно	fenestro	зв'язувати	besto	любити	ami	починати	komenci	спеціальний	speciala		
включати	sxalti	здаватися	ligi	малювати	pentri	пошта	posxto	співати	kanti		
власний	propra	здоровий	sxajni	матеріал	materiale	правий (напря-мок)	dekstra	спосіб	maniero		
вогонь	fajro	зелений	sana	мати	havi	правильно	regulo	стаття	artikolo		
вода	akvo	земля	venda	мати думку	opini	працювати	labori	стіл	tablo		
втомлений	laca	змінювати	tergo	місто	metroo	приймає	akcepti	стілець	segxo		
втрачати	perdi	знайти	sxangxi	містечко	arfo	приклад	ekzemplo	сторінка	pagxo		
вчити	lerni		trovi	місяць	urbo	природа	natur	стояти	stari		
					monato			ступати	frapi		
								ступня	piedo		